

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2945

Vragen van het lid **Eijsink** (PvdA) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *eerherstel van «Indië-weigeraars»* (ingezonden 28 juni 2013).

Antwoord van minister **Hennis-Plasschaert** (Defensie) (ontvangen 9 augustus 2013).

Vraag 1

Kent u de arresten van Hoge Raad van 25 juni 2013 met betrekking tot aanvragen van herziening van straffen tegen zogenoemde «Indië-weigeraars»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening van de Hoge Raad dat indien de maatschappelijke opvattingen over de strafwaardigheid van de genoemde zijn veranderd, het aan «de politieke en wetgevende organen is» om te beoordelen of de «gevolgen van een dergelijke veroordeling (moeten) worden geredresseerd»? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ja, ik deel de opvatting het in dit geval aan de politiek is om maatschappelijke opvattingen al dan niet om te zetten in beleid en maatregelen. Zie ook het antwoord op de vragen 5, 6 en 7.

Vraag 3 en 4

Deelt u de mening dat met de toenmalige kennis en opvattingen over de strijd in het voormalig Nederland-Indië de keuze van individuele mannen om wel aan de gewapende strijd daar deel te nemen, ook gerechtvaardigd was? Zo ja, kunt u uw mening toelichten? Zo nee, waarom niet?

Deelt u de mening dat rehabilitatie van genoemde voormalige dienstweigeraars en erkenning van hun gewetensbezwaren achteraf, niets ten nadele betekenen voor de individuele inzet en opvattingen van degenen die toentertijd wel hebben meegedaan aan de strijd in het voormalig Nederlands-

¹ Respectievelijk nrs. S 13/00067 en S 13/00068

Indië? Zo ja, kunt u uw mening toelichten? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

Antwoord 3 en 4

Aan de gewapende inzet van Nederlandse militairen in het toenmalige Nederlands-Indië lagen democratisch gelegitimeerde besluiten ten grondslag. Een grote meerderheid van de Tweede Kamer steunde het kabinetsbeleid. De Hoge Raad wijst er verder op dat de wet destijds voorzag in een uitputtende regeling voor gewetensbezwaarden. Militairen die hebben deelgenomen aan de gewapende inzet in Nederlands-Indië en zich daarbij aan de wetten en regels hebben gehouden, kunnen dan ook niet aan de hand van de hedendaagse normen worden aangesproken. Ook zij verdienen waardering en respect.

Vraag 5, 6, 7

Deelt u de mening dat, gezien hetgeen over de aard van het Nederlandse militaire ingrijpen in het voormalige Nederlands-Indië bekend is geworden en gezien de veranderde opvattingen over de erkenning van ernstige (politieke) gewetensbezwaren, ook de opvattingen over de strafwaardigheid van de gedragingen van toenmalige dienstweigeraars veranderd kunnen zijn? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Acht u rehabilitatie anders dan via de weg van herziening van een vonnis mogelijk? Zo ja, hoe dan? Zo nee, waarom niet?

Over welke mogelijkheden beschikt u om voor rehabilitatie te zorgen van gewetensbezwaarde dienstweigeraars die met de kennis en opvattingen van nu wellicht geen straf meer zouden hebben verdiend? Acht u die mogelijkheden toereikend? Zo ja, gaat u van die mogelijkheden gebruik maken? Zo ja, hoe en op welke termijn? Zo nee, waarom niet? Hoe gaat u er voor zorgen dat u wel voor rehabilitatie kunt zorgen?

Antwoord 5, 6, 7

Zoals uiteengezet in de brief van 17 september 2012 (Handelingen TK 2011–2012, nr. 3479) hebben rechters destijds het gedrag van personen getoetst aan de toenmalige normen en wetten. Dit heeft in sommige gevallen geleid tot het opleggen van een sanctie. Ik acht het niet zorgvuldig de toetsing van het gedrag van individuele personen in algemene zin te herbeoordelen aan de hand van hedendaagse normen en met de wetenschap van nu. Daarmee is een verkenning van de mogelijkheden tot herbeoordeling niet aan de orde.